

PETER NELLEN IN 2017 IN GESPREK MET SADIQ AYINE INUSAH, PRINS VAN GAMBIBGO EN COÖRDINATOR VAN EEN GROEP BOOMPLANTERS. RECHTS VROUWEN IN GAMBIBGO BEREIDEN DE MAALTIJD.

Beschroomde roep om hulp uit Afrika

Afrika lijkt ver weg in coronatijd en het virus lijkt op dat continent weinig vat te krijgen. Maar noodkreten bereiken ook Limburg via stichtingen en kleinschalige hulpprojecten. De nood is hoog. „Voor driehonderd gezinnen in Noord-Ghana dreigt de hongerdood”, zegt Peter Nellen van de stichting Vrienden van Christopher uit Sevenum.

hulpprojecten

stichting

Sevenum

TEKST MARC VAN DER STERREN FOTO STICHTING VRIENDEN VAN CHRISTOPHER

Het was groot nieuws in het noorden van Ghana: zeven politieagenten werden positief getest op Covid-19 na het escorteren van een coronapatiënt. Inmiddels zijn ook de eerste doden te betreuren. De gevolgen van de coronamaatregelen zijn er ronduit desastreus. De stichting Vrienden van Christopher uit Sevenum zegt al driehonderd gezinnen te kennen die van de honger dreigen om te komen. De stichting is sinds twintig jaar actief in de droogste en armste regio van Ghana, waar het einde van de droogteperiode elk jaar zwaar is, en richt zich op kleine, duurzame projecten zoals bomen planten en manden vlechten. „Deze genereren ook op lange termijn een inkomen”, vertelt Peter Nellen, voorzitter van de Vrienden van Christopher. „De armoede is groot in die regio. Maar dit hebben we nog nooit meegemaakt.” De situatie in Ghana is tekenend voor heel Afrika. Een blik op de wereldkaart met coronapatiënten van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) leert dat landen rond de evenaar redelijk in de luwte blijven. Of het door de jonge

bevolking komt, het warme klimaat of gewoon een gebrek aan juiste statistieken; Covid-19 lijkt weinig vat te krijgen op de Afrikaanse bevolking. In Ghana, een land in West-Afrika met 28 miljoen inwoners, is het aantal coronabesmettingen nu 7000 en zijn er 24 doden te betreuren. Dat is erg weinig vergeleken met de bijna 6000 officiële sterfgevallen in Nederland.

PANIEK

Toch slaat de paniek hier toe, net als in heel Afrika. Niet het virus zelf, maar de lockdown is het grootste gevaar. Verreweg de meeste Afrikanen leven van dag tot dag. Geld voor voedselvoorraden ontbreekt, het inkomen dat op straat wordt verdiend wordt meestal dezelfde dag besteed aan voedsel voor de familie. Bijna 70 procent van de inwoners van Afrika raakt direct in de problemen als ze twee weken gedwongen thuis moeten blijven, stelt de Africa CDC, de volksgezondheidsorganisatie van de Afrikaanse Unie die een enquête heeft gehouden in twintig Afrikaanse landen. Water en voedsel raken binnen twee weken op. En 50 procent geeft aan na deze periode volledig blut te zijn. De coronamaatregelen in de meeste Afrikaanse landen staan dan ook ver af van de

“
WE MAKEN
GEBRUIK
VAN DE
DORPSRADEN
EN WETEN
DAAROM
ZEKER DAT
HET GELD GOED
EN EERLIJK
VERDEELD
WORDT.

PETER NELLEN

dagelijkse praktijk en de lokale behoeften, zo waarschuwt de Africa CDC.

In de armste gebieden, met name in het noorden van Ghana, dreigt hongersnood. Het ‘hongerseizoen’ in Noord-Ghana duurt nog vier maanden, vertelt de voorzitter van de Vrienden van Christopher. Pas half september zijn de eerste oogstten te verwachten. Normaal gesproken zijn de voorraden rijst, yam en graan groot genoeg om de droogteperiode tot half september te kunnen doorstaan. Maar vanwege corona zijn die hoeveelheden opeens veel te klein.

VOEDSELTRANSPORTEN

Vanaf januari tot aan het eind van de droge zomermaanden trekken gezonde mannen, maar ook vrouwen naar het vruchtbare zuiden van het land om te werken op cacaoplantages of in andere gewassen. Dit levert het noorden inkomsten op, maar het bespaart ook elk gezin een paar goede eters. Alleen vrouwen en kinderen maken normaal gesproken aanspraak op de voedselvoorraden. Vanwege de coronadreiging heeft de overheid echter alle voedseltransporten stilgelegd.

VRIENDEN VAN CHRISTOPHER BEZOEKEN IN 2008 DE MIDDELBARE SCHOOL IN BOLGATANGA. ACHTER HEN STAAT DE STAF VAN DE SCHOOL. RECHTS GÉ VAN HEIJSTER UIT BLERICK BIJ VROUWEN DIE EEN AVONDMAAL BEREIDEN.

De arbeidsmigranten moesten plotseling hun werk neerleggen. Zonder inkomsten en dus zonder voedsel. „In het zuiden braken gevechten uit tijdens schaarse voedselverstrekkingen van de overheid”, weet Nellen. De arbeidsmigranten gaan dus weer naar huis. „Ik heb beelden gezien van massa’s mensen die in colonnes vertrekken. Massaal wachten ze op vervoer en opeengepropt in vrachtwagens gaan ze naar huis. Anderhalve meter afstand houden is onmogelijk.” Terug in het noorden zijn de voedselvoorraden echter slechts toereikend voor vrouwen, kinderen en ouderen. En het is toch al krap geworden doordat de scholen dicht zijn. „Kinderen kregen op school nog eten, maar ook die voedselverstrekking werd gestopt.”

KINDEREN KREGEN OP SCHOOL NOG ETEN, MAAR OOK DIE VOEDSELVERSTREKKING WERD GESTOPT.

PETER NELLEN

Een derde oorzaak van voedselschaarste is het sluiten van lokale markten. Dit veroorzaakt niet alleen voedseltekorten, maar ook een gebrek aan cash. En dat terwijl de voedselprijzen vanwege de schaarste en het hamsteren zijn verdubbeld of zelfs verdriedubbeld. Een schaarste die bovendien wordt aangewakkerd door het sluiten van de grenzen met Burkina Faso. „De belangrijkste internationale handelsroutes liggen stil en daarmee de hele handel”, legt Nellen uit.

ALARMBEL

In Afrika zijn ze zich ervan bewust dat de hele wereld in nood zit. Ze zullen dan ook niet snel de alarmbel luiden, aldus Nellen. „Het is dat ik regelmatig met vrienden uit die regio spreek, anders had ik ook niets van de dreigende ramp geweten.” Met noodhulp hebben de Vrienden van Christopher zich nooit bezig hoeven houden. „Maar als we niet in actie komen, hebben we zo meteen geen deelnemers meer in onze projecten.” Er is volgens hem snel veel geld nodig, in totaal 30.000 euro, het dubbele van hun jaarbudget. „Meteen toen de hulpvraag kwam, inventariseerden we wat er nodig was en werden offertes aangevraagd. We weten zo precies wat de behoefte is aan voedsel, maar ook zeep, mondkapjes en watertanks.” Om geld in te zamelen heeft het bestuur

Stichting groeit en leert lessen

De Sevenumse stichting Vrienden van Christopher is vernoemd naar Christopher Ampumpurongo in het Noord-Ghanese Kandiga. Hij was een leerling van de in november overleden pater Frans Meddens uit Nunhem, die in 1964 naar Ghana ging om de inwoners te bekeren en daarna verklaarde meer van hen te leren dan andersom. Christopher startte in 1997 een bedrijf om boeren te leren bomen te planten tegen verwoestijning van de droge streek. Ook bracht hij hen landbouwtoepassingen bij en zette hij activiteiten op om Europese toeristen in de regio te krijgen. In 2000 overleed hij, een jaar nadat hij kennis had gemaakt met de oprichters van de stichting

FOUT

Duurzame projecten die ook op lange termijn inkomen genereren vormen nog steeds de belangrijkste activiteiten van de stichting. Tot twee keer toe heeft de stichting dezelfde fout gemaakt, beseft Nellen. „Toen Christopher overleed, merkten we dat het project te zeer leunde op één persoon. Er kwam onenigheid in het dorp, er werden mensen naar voren geschoven, maar niet die met de juiste kwaliteiten.” Het boomplantproject kreeg een ernstige terugval. Een ander werd gestart met een schoolhoofd, maar ook hij overleed al snel, waardoor het eindigde. De stichting heeft geleerd dat die projecten door het collectief opgepakt moeten worden, legt Nellen uit. „Het eerste boomplantproject wordt nu uitgevoerd door de dorpsraad.” De stichting uit Sevenum is in die jaren gegroeid. „Niet alleen in omvang, we zijn

ook wijzer en sterker geworden”, vertelt Nellen. Jaarlijks gaat er zo’n 15.000 tot 20.000 euro vanuit Noord-Limburg naar Ghana. Zo’n beetje de helft is voor het schoolvoedselproject. Afhankelijk van de voedselprijzen, de voorraden en de inbreng van de scholen is daar jaarlijks 7 tot 8 mille voor nodig. Nog eens 8000 euro gaat naar het boomplantproject.

DILEMMA'S

Indachtig de leer van Medden zijn de Vrienden van Christopher zich ervan bewust dat ze in Ghana meer halen dan brengen. „De ervaringen en inzichten die we opdoen zijn onbetaalbaar”, aldus Nellen. Elk particulier initiatief dat zich op ontwikkelingswerk richt, krijgt te maken met dilemma’s en moeilijke keuzes. „De stichting is hier open en eerlijk over en neemt daarom elk jaar een groep geïnteresseerden mee naar Ghana. Niet om hen onze visie op te leggen, maar om onze visie aan te scherpen. Onze pijlers zijn duurzaamheid, lokale initiatieven vanuit de bevolking en onszelf altijd als gast blijven beschouwen.” De stichting nam al zo’n tachtig vrienden mee naar Ghana, onder wie Francine Thielen uit Horst. „Het dwingt tot bescheidenheid, je ziet dat mensen op een totaal andere manier hun leven kunnen invullen, in een hut leven bijvoorbeeld. Na zo’n reis beseft je ook hoeveel we er als westerlingen hebben weggehaald, zoals koffie en cacao, en hoe weinig we terug hebben gegeven.” Volgens het stichtingsbestuur is de tijd nu aangebroken dat de vrienden er iets extra’s gaan brengen en worden ze opgeroepen snel geld over te maken.

bekenden persoonlijk gevraagd ieder 1000 euro bij te dragen. De belronde heeft inmiddels 10.000 euro opgeleverd en de stichting zal hulporganisatie Wilde Ganzen verzoeken het ingezamelde bedrag te verdubbelen.

DORPSRADEN

Nellen garandeert dat het geld op de goede plaats komt en dat de bedragen niet te hoog zijn ingeschat. „We hebben deskundigheid van het Ghanese ministerie van Volksgezondheid gevraagd en voor de verspreiding maken we gebruik van de dorpsraden die we kennen. We weten daarom zeker dat het geld goed en eerlijk verdeeld wordt.” Vanuit de gedachte dat alle kleine beetjes helpen is de actie ‘1 euro tegen corona’ gedoopt. „Met 1 euro kan de stichting een heel gezin een dag helpen. Je helpt voor 30 euro een gezin een maand en voor 120 euro de hele hongerperiode door”, zegt Nellen, die hoopt dat het streefbedrag van de stichting wordt gehaald. „We hebben dat geld snel nodig. De mensen daar gaan echt dood van de honger.”

Meer informatie over de inzamelingsactie is te vinden op www.vriendenvanchristopher.nl.

REAGEREN?
HORIZON@DELIMBURGER.NL

» VERSLAGGEVER RON BUITENHUIS
OBSERVEERT 'ERGENS IN LIMBURG'

Twée bebrilde pikkies verjagen coronaspook

Kijk ze eens lol hebben. De voorste toetert als een Turkse voetbalfan, de achterste ligt dubbel. Uit een geluidsboxje komen stampende hiphopbeats. Hoe meer herrie, hoe meer plezier. Effé testen of het rode karretje ook goede remmen heeft. „Yesss!”, roept de voorste als de achterwielen steigeren, „we lijken wel de New Kids” (foute hangjongeren uit Maaskantje). De scootmobiel hebben ze geleend van hun oma, die thuis een dutje doet. Voetgangers staan stil en glunderen om het duo, een fietser stapt af en lacht. Na de deprimerende lockdown vanwege het coronaspook is het heerlijk om weer eens uitbundige vrolijkheid in de straat te horen. Mooi om te zien hoe een paar bebrilde pikkies het gemoed van mensen ineens in standje zonnig kunnen zetten. Hoe puberaal ook. Het woordenboek noemt kattenkwaad: kinderachtig gedrag, vaak uit verveling of bij gebrek aan fantasie, fatsoen of intelligentie. Een beetje spanning in voor-spelbare levens. Ben eens eerlijk, wie heeft het vroeger niet gedaan? Hoe spannend was het om bij een flatgebouw met ducttape op zes verdiepingen tegelijk belletje te trekken, om een condoom om de knalpijp van een auto te binden, om een euro munt vast te lijmen op de stoep. Pietje Bell en Dik Trom vergaarden er eeuwige roem mee, terwijl Brave Hendrik met het zweet in zijn bilnaad aan de zijlijn stond toe te kijken.

Mijn mooiste ‘stunt’ was dat ik met een vriendje bij de Hema alle opdraaibare wekkers op hetzelfde tijdstip liet aflopen. Mijn oom werd als peuter een keer betrapt terwijl hij in de kelder in de pan met ‘zondagse soep’ stond te plassen. Toen hij van mijn oma op z’n donder kreeg, biechtte hij goudeerlijk op dat hij dat al veel vaker had gedaan.

Terwijl de twee jolige joyriders op hun scootmobiel voorbijrijden, vraag ik me af hoeveel kattenkwaad er anno 2020 nog bestaat? Spijbelen, oude ruitjes ingooien, graffiti kladden, fietsbanden leeg laten, dat gebeurde in de jaren tachtig ook al. Maar bushokjes ‘verbouwen’ en computers hacken is toch van een andere orde. Ik hoorde laatst dat iemands puberzoon vuurtje had gestookt en bij het HALT-bureau een fikse werkstraf had gekregen. Om de pyromaan in spe voor te zijn. Als je zo denkt, heb ik dan zojuist moeten lachen om twee toekomstige autodieven, of is dit op overdreven angst gestoelde criminalisering van kattenkwaad?

■ ERGENS IN HAAREN (D)

REAGEREN?
RON.BUITENHUIS@DELIMBURGER.NL

delimburger.nl

zaterdag 30 mei 2020 | 23